

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznika. — Inzerati do 80 petič vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopis se ne vrača.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Poljski zunanji minister v Londonu

Ob priliki Beckovih razgovorov z angleškimi državniki bo podrobno določen način angleške pomoči Poljski, če bi bila napadena

VARŠAVA, 3. aprila. br. Poljski zunanji minister Beck je včeraj ob 13. odpotoval preko Berlina v London. Na kolodvoru se je poleg drugih poslovil od njega tudi angleški poslanik Kennard. V London bo prispel popoldne ob 16.20. Glede na mednarodne dogodke v prvi polovici preteklega meseca kakor tudi glede na reakcije, ki so tem dogodkom sledile, ima obisk Becka v Londonu ogromen političen pomen. V Varšavi zatrjujejo, da gre danes za to, da se morebitna nova presnečenja v Evropi že v naprej onemogočijo in sicer ne samo kakor doslej s skupnimi diplomatskimi akcijami, temveč s sklepi prijateljskih držav, da se vsakemu novemu presnečenju upro s splošno oboroženo akcijo. Kako naj se uredi to vprašanje, bodo določili med Beckovim bivanjem v Londonu.

V Varšavi so mnenja, da bo že prva etapa poljsko-angleških pogajanj dala nekaj konkretnih odločitev in da bo dobilo teritorialno jamstvo Anglije za Poljsko stalen značaj. Po mnenju poljskega tiska bo poljsko-angleško-francoska zveza, kakor tudi tesno sodelovanje Anglije in Francije izhodna točka v londonskih razgovorih in pogajanjih, katerih namen je organizirati politično sodelovanje Anglije, Francije in Poljske, kakor tudi vzajemno okrepitev njene varnosti. Zato spremljajo v Varšavi z ogromnim zanimanjem potovanje Becka v angleško prestolnico. Ne samo vsi politični krogi v Varšavi, temveč tudi širša javnost čuti zelo dobro, da bo od rezultatov londonskih razgovorov odvisen ne samo splošni razvoj mednarodnega položaja, temveč tudi poljske zunanje politike. V Varšavi ne izgubljajo iz vida važnosti problemov, ki so v zvezi s političnim in geopolitičnim položajem Poljske. Prav iz teh razlogov

stoji danes Poljska na stališču, da razširi in poglobi svoje zveze z drugimi državami, ohranjujoč pri tem dobre odnose z vsemi sosedi.

Preko Berlina

Berlin, 3. aprila AA. Na potu v London je poljski minister za zunanje zadeve Beck potoval sredi skozi Berlin. Becka so na postaji pozdravili pomočnik šefa protokola nemškega zunanjega ministrstva ter osebje poljskega poslanstva. Poljski poslanik se je peljal Becku naproti do Frankfurta ob Odri ter ga nato spremljal do Berlina.

Poljski komentarji o angleškem jamstvu

Varšava, 3. aprila d. V poljskih političnih krogih izražajo veliko zadovoljstvo, ker je zapadna Evropa znala pravilno prepoznati moč Poljske ter pomen njene vloge v mednarodnem življenju. S posebnim zadovoljstvom ugotavljajo, da sta Anglija in Francija brez pridržkov prepuštili Poljski sam, da izbira sredstva za odgovor na morebiten napad. Glede na Chamberlainove izjave poudarjajo, da bi bila v danem primeru dovolj, če bi poljska vlada ugotovila, da je neodvisnost Poljske v nevarnosti, ker bi v tem primeru Francija in Anglija takoj pomagali brez prejšnjih diplomatskih proučevanj in razgovorov. Ta izjava je pripomožila, da se je Poljska skoro preko noči znatno približala zapadnim silam.

V poljskih političnih krogih ugotavljajo, da se je Anglija sedaj postavila na stališče, da je usoda zapadne Evrope vezana z usodo njenega vzhodnega dela. Čeprav je to ogromna pomena, vendar pa še ne predstavlja končne rešitve najvažnejših vprašanj sedanosti. Chamberlainova izjava je le začasna značaja in bo njena vrednost trajala samo toliko dolgo, dokler se ne vodijo pogajanja med državami, ki naj bi s skupnimi silami napravile nov red v Evropi. Ko bo pomen

Chamberlainove izjave zavzel konkretno obliko, namreč, ko se bo pretvorila v trajen zavezujoči sistem, se bo lahko smatrala kot najvažnejši dogodek v zgodovini Poljske po podpisu mirovne pogodbe v Versaillesu.

Ali bo Chamberlainova deklaracija pretvorjena v trajen mednarodni sistem, je po mnenju poljskih političnih krogov odvisno od tega, na kakšno koncepcijo o novi organizaciji evropskega mira bo pristala Poljska. Za sedaj se zdi, da Poljska ne bi želela podpisati pogodbe, pri kateri bi bile udeležene tudi druge države, in da bi hotela mnogo bolj, če bi se poslužili dvostranske oblike pri sklepanju pogodb. In prav zaradi tega ne izključujejo možnosti sklenitve poljsko-angleške zveze.

Po raznih naziranjih bi tudi to vodilo k skupni varnosti, ker se Anglija pogaja še z neko drugo državo. Ta nova splošna varnost bi imela po poljskem mnenju tem večjo vrednost, ker bi bila zasnovana na konkretnih obveznostih med posameznimi udeležniki v novem mednarodnem sporazumu. To sicer za sedaj še ni izraz uradnega poljskega stališča in za sedaj tudi še nihče ne ve, kakšne bodo končne posledice angleško-poljskega sodelovanja, ugotavljajo pa, da je najnevarnejše poljsko-angleško zблиžanje omogočilo, da bosta Beck in Chamberlain v Londonu točno določila medsebojne obveznosti. Poljsko-angleško zблиžanje je tudi ponovno oživilo zvezo med Francijo in Poljsko. Razen tega je Poljska pripravljena v sodelovanju z Anglijo in Francijo delati pri organizaciji evropskega mira na novih osnovah, če ji zagotovita popolno moč in če jo priznata kot čimteljivo v vzhodni Evropi, ki naj igra v prvi vrsti aktivno vlogo v novi angleški koncepciji, želela pa bi seveda, da bi njeno sodelovanje z Anglijo in Francijo ne škalo poljsko-nemških odnosov.

Čestitke bivših bojnikov Becku

Varšava, 3. aprila. AA. Zunanji minister Beck je prejel od zveze bivših polj-

skih bojnikov brzojavko, v kateri mu čestitajo k dosedanjim uspehom poljske zunanje politike, ki naj jo nadaljuje v duhu maršala Piłsudskega in naj ima za cilj, da se Poljski zagotovi ono mesto na svetu, ki ji po pravici pripada.

Poljsko notranje posojilo

Varšava, 3. aprila br. Notranjega posojila za povečanje vojaškega letalstva in protiletalsko obrambo je bilo doslej podpisane za 112 milijonov zlotov.

Rumunski pristaneč

London, 3. aprila AA. Danes se je začela v spodnji zbornici debata o zunanjepolitičnih vprašanjih. Listi pišejo, da bo Chamberlain že v teku debate lahko sporočil spodnji zbornici poenostavljeno pogajanje in obveznostih Anglije za neodvisnost Poljske. Listi pričakujejo, da se bo v teku pogajanj skušalo enostransko jamstvo razširiti v pogodbo Poljske in Anglije. Poročajo tudi, da je Rumunija pristala na to, da pristopi k paktu mirobnih držav in da bo to Chamberlain že danes sporočil spodnji zbornici.

Francoski letalski minister v Londonu

London, 3. aprila br. V London je prispel francoski letalski minister Lachambre, ki bo razpravljal z angleškim letalskim ministrom Hughesom Woodom o sodelovanju francoskega in angleškega letalstva.

Utrjevanje belgijske meje

London, 3. aprila e. »Times« poroča, da je belgijska vlada sklenila, da bo utrdila Remonchou. Ta trdnjava bo zapora pred reko Ambeve in bo dominirala nad visoko ravnino, ki je južno od te reke. Na ta način bo znatno otežkočen napad na južno krilo utrjenega pasu okrog Liege. Trdnjava bo zadnja v pasu 11 trdnjav, ki so bile zgrajene v zadnjem času.

Samomor polkovnika Slaveka

Umrl je davi v bolnici, ne da bi se prej zavedel — Vzrok samomora ni znan

VARŠAVA, 3. aprila. 1. Polkovnik Slavek, ki je bil večkrat minister v poljski vladi, znana politična osebnost in maršal sejma, si je včeraj hotel končati življenje. Našli so ga v stanovanju nezavestnega, ter je davi ob 6.45 umrl v bolnici Piłsudskega, čigar najožji sodelavec je bil. Leta 1900 je Slavek izvršil prvi udar proti carističnemu režimu. Bil je predsednik poljske vlade 1. 1930 in 1931 ter nato ponovno 1. 1935.

ko je po navodilih Piłsudskega izvršil ustavno reformo. Do 1. 1938 je bil predsednik sejma, nakar je zapustil politično življenje. Vzrok samomora ni znan. Gotovi politični krogi trdijo, da je bil pokojni Slavek užaljen, ker ni mogel več sodelovati v političnem življenju, v katerem je prejel tako vidno vlogo. V drugih krogih trdijo, da je pokojni Slavek zbolel za neko neozdravljivo boleznijo.

Iz Španije

MADRID, 3. aprila. br. V Madridu so aretirali 2000 republikancev, ki jih obtožujejo umorov.

Angleška pomoč beguncem

London, 3. aprila AA. Na seji odbora za pomoč španskim beguncem je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahteva od angleške vlade potrebna sredstva za pošiljanje beguncem v Španijo, ki so pripravljani, da jih sprejmejo. Liberalna narodna poslanka Vilfreda in Roberte sta izjavila, da bodo ladje, ki so bile kupljene za 19.000 funtov, prepelele španske begunce v Mehiko in sicer vsakokrat po 800 oseb. Mehika je pristala, da se 40% oseb španskih beguncem lahko vseli v zvezno republiko.

Vrnitev španskih ladij

Pariz, 3. aprila AA. (Havas) V najkrajšem času bo Francija izročila vlad v Burgošu 6 ladij bivše republikanske vlade, ki so jih francoske mornariške oblasti zaplenile v raznih francoskih lukah. Vojne ladje republikanske vlade, ki so bile zadržane v Bizerti, bodo že jutri popoldne odplule v nacionalno Španijo.

Bivši španski kralj pri papežu

Vatikan, 3. aprila e. Papež Pij XII. je sprejel v zasebni avdienci bivšega španskega kralja Alfonza XIII. Po obisku, ki je trajal okrog 20 minut, je kralj obiskal tudi papeževnega tajnika Maglionija. V vatikanskih krogih poudarjajo, da je bil bivši kralj sprejet s častmi, ki pritečejo vladarju.

Curia, 3. aprila. Beograd 10.—, Pariz, 11.805, London 20.865, New York 445.8125, Bruselj 74.875, Milan 25.43, Amsterdam 336.80, Berlin 178.75, Sofija 5.40, Varšava 83.75, Bukarešta 3.27.

Prvi veliki admiral tretjega rajha

Wilhelmshafen, 2. aprila. AA. Hitler je imenoval vrhovnega poveljnika vojne mornarice admiral a. Erika Raederja za njegove zasluge pri izpopolnjevanju vojne mornarice za velikega admirala. Kancelar Hitler mu je to sam sporočil in sicer takoj za tem, ko je bila spuščena v morje nova vojna ladja »Tirpitz«. Obenem z listino o napredovanju in osebnim pismom mu je izročil veliko admiralsko palico z napisom »Prvem veliku admiralu tretjega rajha — Adolf Hitler«.

Nova slovaško-madžarska meja

BUDIMPEŠTA, 3. aprila. br. Nova meja med Slovaško in Mađarsko ob Podkarpatski Ukrajini je že določena. Slovaška in mađarska razmejitevna komisija se bosta danes ponovno sestali k skupni seji, protokol o novi meji pa bo podpisan bržkone jutri.

Nemško odlikovanje poslanika Mastnyja

BERLIN, 3. aprila. w. Zunanji minister Ribbentrop je včeraj bivšemu čekoslovaškemu poslaniku v Berlinu dr. Mastnyju pred njegovim odhodom v Prago izročil odlikovanje, s katerim ga je odlikoval kancelar Hitler, in sicer križ nemškega orla.

Sklicanje italijanskega parlamenta

RIM, 3. aprila. br. Fašistični korporacijski parlament je sklican za 15. april, ko se bo konstituiral.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Politični obzornik

O »slovaških« državnikih

Trije možje imajo danes glavno besedo na Slovaškem: monsignor dr. Tiso, profesor dr. Tuka in bivši tajnik Hlinkine stranke Sanjo Mach. Najmlajši med njimi in najambicioznejši je Mach. Glavna poteza njegovega značaja je, da smrtno sovraži Čeha in da nima niti trohice slovaškega čustva. Je silno častihlepen mož in njegov glavni cilj je, da bi postal neomejen gospodar položaja na Slovaškem. Nemara se mu to posreči, ker ni izbirčen v sredstvih in ima veliko zaslonbo pri svojih zunanjih prijateljih, katerim je že do sedaj pokoril služil. Med to trojico je najbolj izobražen dr. Tuka, ki je bil svojočasno obsojen radi veleizjave in je bil šele lansko jesen pomilošen. Do leta 1918. je bil vseučiliški profesor v Pešti. Čutil se je in se nemara še danes čuti Mađar. Pri ljudskem štefju v Českoslovaški republiki leta 1920. je svojerodno vpisal v popisno polo za svoj materini jezik — mađarsko. Mož se danes zelo slabo govori slovaški. Predno je pred meseci potoval za predsednika dr. Hacha na Slovaško, si je dal predložiti akt o veleizdajniškem procesu proti dr. Tuki. Dr. Hacha je odlični pravnik, bil je predsednik najvišjega sodišča v Brnu, pod Avstrijo pa sodnik upravnega sodišča na Dunaju. Pročel je sodni akt in se prepračil, da je bila obsodba dr. Tuke radi veleizjave v cellem obsegu upravičena in pravična. Ko so mu nato na njegovem potovanju po Slovaški predstavili poleg drugih tudi dr. Tuko, je bil ta edini, kateremu ni dal roke. O monsignoru dr. Tisu je pisala »Pariser Tageszeitung«. Dr. Tiso spada med ono skupino politikov, ki slovaških duhovnikov, ki so bili vzgojeni v mađarskem duhu in so se jeli pod mađarskim režimom uveljavljati kot mađarski patrijotje in ne kot slovaški rodoljubi. Svojeega slovaškega rodu so se zavedli šele leta 1918. in so preko noči postali iz zagriženih mađarov po večini najradikalnejši Slovaki. Dr. Tiso, ki je zelo oprezen in previden mož, je vstopil v Hlinkino kat. ljudovo stranko ponajveč iz opozicije proti praškim »husitom in svobodomislecem«. Trdilo se je o njem, da pripada zmernemu krilu Hlinkove stranke in da ni sovražnik Čehov. Zato je tudi postal minister in ministrski predsednik avtonomne Slovaške. — Tako imenovani list. Dr. Tiso je pri zadnjih kritičnih dogodkih očitno igral dvolično vlogo. Imel je dve železi v roki. Ko so v Pragi to spregledali in ga odstavili, je bilo že prepozno. Mož je vzel v roke drugo železo in, naslanjaje se nanj, proglasil odcepitev Slovaške od Češke.

Podajmo si roke!

Jesenški »Naš kovinar«, svobodno glasilo delovnih ljudi, je objavil v svoji zadnji številki na uvodnem mestu takega umestni poziv:

»Delavstvo, udarjeno z vso silo preteklosti, ponižano in razočarano nad načeli, ki so jih oznanjali razni poklicani in nepoklicani voditelji delavstva, ko so konkurirali in licitirali v napadih na krščanske socialce in nacionalce na eni in na drugi strani in levčarje na drugi strani, je že davno začelo prezirati gonje enih in drugih in pozivati svoja vodstva, da z geslom: »Pozabimo preteklost — podajmo si roke, nehajmo z vsemi dosedanjimi napadi in izpadi ter delujmo na to, da se celotno delavstvo združi v močno, enotno in odločujočo akcijsko skupnost...«

Danes gre za naš narodni obstoj, za našo državno skupnost in za pravico, da smo ljudje in narod, enak drugim na naši zemeljski obli. Naloga delavstva v tej veliki borbi je zgodovinska. Delavstvo je po svojem značaju in s svojo organizatorično silo poklicano, da je prvi nosilec te borbe, kateri se bodo pridružili tudi ostali narodni sloji. Toda delavstvo mora biti za tako borbo pripravljeno, biti mora sposobno, da kot nosilec tega gibanja zbere vse narodove sile in jih povelje v borbo proti vsem nevarnostim, ki nam danes grozijo odzveti, za kar smo mi in naši predniki že toliko žrtvovali. Zato: bratje, tovariši in sodruzi, nehajmo z razprtijami in podajmo si roke! Danes gre za vse! In samo naša enotnost in skupnost nam moreta biti porok, da bo naše življenje res življenje svobodnega pripadnika naših narodnih in državni skupnosti! Bratje, tovariši in sodruzi, danes gre za vse! Ali bomo še vedno stali ob strani? Premisli, govori in zapiši, da te bodo slišali vsi, da si član svobodnega naroda, da si za državno skupnost, da si za svobodo, enakost in pravico in da hočeš to braniti, če te tudi s krvjo! — Pametne in umestne besede, ki bi si jih naj k srcu vzeli ne samo delavci, marveč tudi vsi drugi narodni sloji!

Snežne razmere

Poročilo tujskoprometnih zvez v Ljubljani in Mariboru, SPD in JZSS

z dne 3. IV.
Planica-Slatna 830 m: 4, delno oblačno, cm snega, srenec,
Planica-Slatna, 850 m: 4, delno oblačno, 20 cm snega, srenec,
Peč-Petelinjak 1440 m: 2, delno oblačno, 80 cm snega, srenec,

Volitve v Belgiji

Socialisti so nazadovali, pridobili pa so katoliška stranka in liberalci — Reksisti so dobili samo 4 mandate

BRUSELJ, 3. aprila. br. Volitve v belgijski parlament so bile včeraj ob 13. končane. Potekle so povsod v popolnem redu.

V Belgiji volijo na 40.000 prebivalcev po enega poslanca. Parlament ima 202 poslance. Razen tega volijo tudi 101 senatorja, torej polovico števila poslancev. Poleg teh senatorjev, ki izidejo iz neposrednih volitev, je še 44 pokrajinskih senatorjev, ki jih imenujejo pokrajinski sveti, in 22 senatorjev, ki jih voli senat sam.

Za včerajšnje volitve v poslansko zbornico je bilo predloženih 179 kandidatnih list s 1207 kandidati in 26 kandidatnjami. K temu je treba prišteti še 863 nadomestnih kandidatov in 13 nadomestnih kandidatnj. Za senat je bilo postavljenih 527 kandidatov in 10 kandidatnj, kakor tudi 473 nadomestnih kandidatov in 5 nadomestnih kandidatnj. V Belgiji volijo po proporcionalnem sistemu; volitve so v njem obvezne. Volilno pravico imajo vsi državljani nad 21 let star. Kakor tudi 7760 vdov onih vojakov, ki so padli v vojni, ali pa belgijskih državljancev, ki so bili usmrčeni od sovražnika. Poslanci se volijo za 4 leta.

Poslednje volitve so bile 24. maja 1. 1936. Pri teh volitvah je število socialističnih, liberalnih in katoliških glasov nazadovalo v korist flamskih nacionalistov in komunistov. Reksisti, ki so se 1. 1936 prvič udeležili volitev, so priborili 21 mandatov. V razpuščenem parlamentu je bilo 70 socialistov, 63 katolišanih, 23 liberalcev, 20 reksistov, 16 flamskih nacionalistov in 9 komunistov.

Izid včerajšnjih volitev v belgijsko poslansko zbornico je naslednji:

Izid volitev v senat je naslednji:

Poleg tega je bil izvoljen neodvisni kandidat Francen v Anversu ter en kandidat bivših bojnikov.

Izid volitev v senat je naslednji:

Rusko-japonski sporazum o ribolovu

MOSKVA, 3. aprila. AA. Snoti je bil podpisan sovjetsko-japonski sporazum o ribolovu. Sporazum o ribolovu, ki je bil sklenjen med Rusijo in Japonsko 1. 1929, je bil s tem podaljšan do konca 1. 1939. Danes bo v Vladivostoku licitacija lovišč pri čemer bodo Japonci lahko vzeli v zakup 254 lovišč, namreč dve tretjini vseh lovišč. Zakup bo trajal pet let.

Nov guverner Narodne banke

Beograd, 3. aprila AA. Z ukazom kr. namestništva sta bila na predlog finančnega ministra razrešena dolžnosti guverner Narodne banke dr. Milan Radosavljević in drugi viceguverner Milorad Zebić.

Za guvernerja Narodne banke je bil imenovan Dragutin Protić, bivši viceguverner Narodne banke, za drugega viceguvernerja pa dr. Ljubisa Mikoć, pomočnik finančnega ministra.

Nadomestne volitve v Franciji

MARSEILLE, 3. aprila. AA. Pri nadomestnih volitvah je bil za marsejskega poslanca izvoljen Toussaint Franchi, ki pripada socialistični stranki. Dobil je 7.291 glasov, njegov nasprotnik, ki je bil kandidat francoske narodne stranke, pa 4.555 glasov. Pri volitvah v Mairainu je bil izvoljen radikalno socialistični kandidat Jean Zey s 6.004 glasovi. Njegova protikandidata sta dobila skupno 5.571 glasov, od tega socialistični kandidat 2.703 glasov in republikansko-protimarksistični kandidat 2.868 glasov.

Nesoglasja v bolgarski vladni večini

SOFIJA, 3. aprila. e. Nesporazumi v vladni večini, ki so nastali zaradi ministrstva za javna dela Ganeva, še vedno niso poravnani. Doslej še ni prišlo do vladne krize, ker je minister Ganev umaknil zakonski predlog glede naknadnih kreditov za svoj resor v višini 500 milijonov levov in s tem preprečil nevarnost, da bi vlada pri glasovanju v sobranju ostala v manjšini. Sobranje je imelo včeraj dopolne zadnje sejo pred velikonočnimi prazniki in je sklenilo, da bodo trajale počitnice do 12. aprila. V političnih krogih mislijo, da bo med tem vlada dr. Kiuseva-nova preosnovana in bo na ta način ohranjena sloga in enotnost vladne večine.

BORIS KARLOF in VIKTOR MC LAGLEN v napetem, razbur-
ljivem filmu, ki predstavlja doživljanje angleških patrolj v Mezo-
potamiji

KINO SLOGA, tel. 27-30

Ob 16., 19. in 21. uri

DANES PREMIERA!

Nevidni sovražnik

V Sloveniji je 5748 organiziranih lovcev

Zveza lovskih društev ima včlanjenih 14 društev — Zanimivi podatki o našem lovstvu in lovcih

Ljubljana, 3. aprila

Zveza lovskih društev za dravsko bano-
vino je imela včeraj v Delavski zbornici
IV. glavno skupščino, katere so se ude-
ležili delegati vseh v zvezi včlanjenih lov-
skih društev iz vse Slovenije in zastopniki
sorodnih organizacij. Banskoupravo je za-
stopal načelnik dr. Orel. Zborovanje je
otvoril predsednik dr. Viljem Krejčí.

5748 LOVCEV VČLANJENIH
V 14 DRUŠTVIH

Iz obširnega predsedniškega poročila
posnemamo, da je v prvih treh letih zveze
odbor izvedel veliko reorganizacijo sloven-
skega lovstva in društvenega življenja. Šir-
ši odbor je sestavljal odseke, in sicer je
vodil pravni odsek nadsvetnik Antona Mla-
diča, finančni odsek dr. Filip Orel, sloven-
stveni odsek dr. Janko Lokar, odsek za lov-
ske izpite in za reševanje lovsko-strokov-
nih vprašanj inž. Cvetko Božič, odsek za
kinologijo dr. Ivan Tavčar. Upravo fonda
Zelenega križa je vodil nadsvetnik Mla-
dič. Odbor je reševal tekoče zadeve brez za-
vlačevanja in po svoji najboljši vesti.

V preteklem poslovnem letu je bilo v
zvezi včlanjenih 14 društev s 5748 člani.
Članstvo je naraslo na 248 članov. Od teh
je 114 ustanovnih članov in 1449 čuvajev.
Najmočnejša so društva v Mariboru (1133
članov), v Ljubljani (920 članov) in v Ce-
lju (802 člani). Vsi člani so prejemali gla-
silo zveze »Lovec«.

V pravnem stanju se glede lova in lov-
cev ni ničesar spremenilo. Lovski zakon je
dobro in ga ne kaže spreminjati. Zveza za
zdaj ne more doseči zboljšanje tistih do-
ločb lovskega zakona, s katerimi se tudi
lovci ne strinjajo. Potrebne in umestne
spremembe določil pa je zveza predložila
spoznavno zvezi lovskih društev v Zag-
rebu. Zveza je predložila tudi predlog za
izpremembo zakona o sladkovodnem ribar-
stvu. Precej opravka je imela zveza tudi
z bojem sadijarjem proti našemu divjemu
zajcu in proti odškodninskemu razsodiščem.
Kar se je dalo, je zveza storila za pobija-
nje krivolovstva. Izkazalo se je, kakšne sa-
dove rodi prevelika obzirnost proti lov-
skim tatovom. Predsednik je omenil zločin
v primeru Škapina in Odlazka. Bilo pa je
lani še več podobnih primerov, dejanskih
spopadov med lovskimi čuvaji in krivo-
lovci, toda ne s tako groznimi posledici.
Boljše bo v tem pogledu, ko bo za-
kon dal lovskim čuvajem pravico, da upo-
rabijo orožje, preden so sami v življenjski
nevarnosti, kakor je to urejeno v drugih
državah.

Tudi pri zatiranju vsega, kar je v sko-
do našemu lovu, je storila zveza, kar je
bilo v njeni moči. Zveza si zelo prizade-
va, da bi preprečila pobiranje prometnega
davka na uplenjen divjačino od lovskega
upravičenca. Vso svojo pozornost je zve-
za posvetila zaščiti medveda. Važno je za
lovce tudi vprašanje zavarovanja. Velike
koristi, ki jih imajo člani od skupnega in
obveznega nevarnega zavarovanja, uve-
denega pred dvema letoma, se kažejo pov-
sod. Dve zavarovalnici sta v tem času iz-
plačali na nevarnostnih 70.000 din. Za-
radi obstoječe potrebe je odbor predložil
skupščini predlog, po katerem naj bi bili
vsi člani naših lovskih društev avtomatsko
zavarovani tudi za odškodninsko odgovor-
nost. Blagajna Zelenega križa je izplačala
2400 din podpor.

IDEJNO IN VZGOJNO DELO.

ŠTEVILKE O NAŠEM LOVU

Urednik »Lovec« in njegovi sodelavci so
se trudili, da bi nudili bralcem kar najpe-
strejšje in zanimivejše čtivo. Do konca leta
1940. bo glasilo urejaval zopet inž. Šuster-
šič. Premalo zanimanja pa je bilo za osta-
lo strokovno literaturo. Lovsko-ribskih slo-
varjev se je prodalo od 1000 samo 183. Po-
trebno je, da se pri nas lovski izpiti kon-
čno uvedejo in se njih izvrševanje uredi.
V teku je akcija, da bi dobila zveza v Lju-
bljani stalno lovsko razstavo, ki naj bi slu-
žila v pouku našim lovcom, zlasti pa slu-
žila potrebam vsch. ki se pripravljajo za lov-
ski ali čuvajski izpit. Uveden je enoten
pozdrav »Lovski zdravilo«. Slovstveni od-
sek zbira literaturo o slovenskih lovskih
navadah. Zveza z Osrednjo zvezo lovskih
društev v Beogradu so bile zelo živahne.

V Sloveniji je največ občinjskih lovišč,
in sicer 670 s 1.382.708 ha površine. Drugih
lovišč je: 1 ograjeno lastno lovišče v izme-
ri 2754 ha, 253 neograjena lastna lovišča
v izmeri 176.813 ha, 25 rezervatov v izme-
ri 6092 ha.

Zakupnina v zakup danih lastnih lovišč
je znašala l. 1937. 208.622 din, od 663 v
zakup danih občinjskih lovišč je znašala za-
kupnina 1.604.407 din, zakupnina osredkov
in polosredkov je znašala 10.165 din, sku-
paj so znašale zakupnine 1.823.195 din. Pov-
prečna zakupnina občinjskih lovišč je zna-
šala 1.18 din od hektarja, najnižja je bila
v novomeškem srezu (0,13 din), najvišja pa
v radovljiskem srezu (3,80 din). Povpreč-
na zakupnina v zakup danih lastnih lovišč
je znašala 4,36 din od hektarja.

Od lovišč so lovski upravičenci plačali
banovinskih davčin skupaj 544.154 din.
Lovskih kart je bilo izdanih 4153, največ
proti plačilu državne takse. Za te lovske
karte so plačali lovci raznih taks v znesku
499.365 din. Lovskovarstvenega osebnja iz-
kazuje statistika 268 poklicnih lovcev in
1907 zapriščenih lovskih čuvajev. Število
izprašanih lovskih čuvajev se je povečalo
in število lovskih čuvajev brez izpita se je
zmanjšalo za skoraj 200. Za nagrade za
uničenje škodljive divjadi in zverjadi so
lovski upravičenci plačali baje okrog 80.000
din. Po statistiki o vpljenih divjadi je prišlo
največ vran (28.862), zajcev (27.861),
poljskih jerebic (12.462), veveric (11.315) in
lisic (10.369). Zanimivi so tudi podatki
o povračilu po divjadi povzročene škode,
v kolikor je prišla ta v razpravo pred so-
dišča. Pred razsodišča in sodišča je prišlo
437 odškodninskih tožb in je bila priznana
odškodnina v skupni vsoti 66.691 din.

ZELJE OPOZICIJE NAJ SE

UPOSTEVAJO

Lovski sklad dravske banovine, ki ga
upravlja sumarski odsek banske uprave, je
imel l. 1938. 123.513 din izdatkov in 97.858
din dohodkov. Zveza je sodelovala v vseh
sorodnih organizacijah, zlasti s kinolo-
škimi društvi in s Slovenskim planinskim
društvom ter s Priredoslovnim društvom in
strešnimi organizacijami.

Z odobravanjem je bil pri volitvah za
predsednika ponovno izvoljen dr. Viljem
Krejčí. Tudi opozicija, v imenu katere je
govoril dr. Ivan Tavčar, ni postavila svo-
jega kandidata, temveč je samo izrekla že-
ljo, da bi odbor v polni meri upošteval
tudi njene želje. Dr. Krejčí se je zahvalil
delegatom in poudaril, da bo kakor doslej
tudi v sledeči 3-letni dobi delal po svoji
najboljši vesti za interese zveze in sloven-
skih lovcev povsem nepristransko. V ime-
nu kinoloških organizacij je kapetan Dre-

nig izročil predsedniku lepo darilo in se
mu zahvalil za naklonenost in razumeva-
nje, ki ga kaže za kinologijo. V odbor so
bili izvoljeni vsi odborniki, ki so jih do-
ločila posamezna društva. O blagajniškem
stanju in novem proračunu je poročal prof.
Novak. Glavarina se ne bo spremenila, pri-
hodnja glavna skupščina zveze bo v Lju-
bljani.

Zborovalci so sprejeli samostojne pre-
dloge, ki so jih poslala društva ter štiri re-
solucije. V resolucijah se zahteva, da se
sprejmejo kot člani samo neoporečni ču-
vaji, vsa društva naj bodo previdna pri
sprejemanju novih članov, odklonijo naj
se vsi, ki so bili že kaznovani zaradi lov-
skih tatvin, odločno naj se pobija krivo-
lovstvo, ki se je zelo razpaslo in ogroža
že življenje lovskih čuvajev, tudi oblastva
naj posvetijo temu vprašanju večjo pozor-
nost. Sprejet je bil tudi predlog o jamstven-
em zavarovanju, ki naj se prične za vse
člane l. 1940.

Podaljšana kolektivna pogodba

Ljubljana, 3. aprila

Letos najbrž ne bo meznega gibanja v
stavbni stroki, kar je tudi v interesu de-
lavstva. Prejšnja leta se je stavbna sezo-
na vselej nekoliko zavlekla zaradi negotov-
nosti, kakšne bodo mezde. Nekateri pod-
jetniki so čakali na sklenitev kolektivne
pogodbe, preden se pogode s stavbnimi go-
spodarji za delo. Lani je pa bila sklenjena
kolektivna pogodba, ki vsebuje tudi dolo-
čila o mezdah za letošnje sezono, to se
pravi, da je bila lanska pogodba sklenjena
za več let kot okvirna pogodba in da se bo-
do v njej spreminjala le določila o mezdah,
če se bo pokazala potreba.

Glede mezd določila lani sklenjena kolek-
tivna pogodba, da se nekoliko spremene v
začetku tega leta. Tako je določeno, da
stopijo 1. januarja v veljavo mezde za zi-
darje in tesarje z nad triletno dobo v I.
krajnem razredu (v Ljubljani) minimal-
no po 6 din na uro, medtem ko so prej
znale 5,65 din. Za delavce s prakso nad
tri leta pa veljajo mezde po 3,85 din na
uro. Razen tega določa pogodba, da se 1.
aprila zvišajo mezde v I. razredu, to se
pravi v Mariboru, Kranju in na Jesenicah,
za 25 par. Razen tega sta bila uvrščena
Jesenice in Kranj 1. januarja v I. razred.
To velja tudi za stavbna dela industrije v
občini Strazišče pri Kranju. Mezde stavb-
nega delavstva pri javnih delih so od 1.
januarja t. l. enake mezdami pri zasebnih
delih zaposlenega delavstva, ne glede na
to, kdaj so se ta javna dela začela.

Š A H

Prvenstvo Jugoslavije v šahu

V restavracijski dvorani hotela »Evropa«
v Zagrebu se je začel šahovski turnir za
šampionat Jugoslavije. Turnir je v izvedbi
Zagrebskega šahovskega kluba, ki slavi 30-
letnico obstoja. V petek zvečer je bilo
žrebanje in so dobili: Pirc 1, Lešnik 2, dr.
Kalabar 3, Preinfalk 4, dr. Milan Vidmar
5, Vuković 6, Furlani 7, Petek 8, Filipčič
9, Kostić 10, Tomović 11, Milan Vidmar
ml. 12, Rožič 13, Bröder 14, Schreiber 15,
Avirovič 16.

Prvo kolo se je začelo v soboto. Dr. Vid-
mar je igral s svojim sinom ortodoksn
damski gambit, ki se je končal remis. Isti
izid je bil v indijski partiji obeh zagreb-
skih amaterjev Petka in Filipčiča. Pirc je
gladko porazil amaterja Aviroviča, ki je
že v otvoritvi napravil napako. Preinfalk
je v Aljechinovi obrambi ujel Rožiču figuro
in gladko zmagal po 26 potezah. Vuković
je po težki pozicijski igri premagal Tomo-
viča. Furlani je v španski partiji prišel na-
sproti Kostiću v prednost, a se je moral
zaradi izvrstne nasprotnikove igre zadovo-
ljiti z remijem. Tudi partija med Lešnikom
in Schreiberjem je bila španska. Schreiber
je kmalu dobil prednost in je v končnici
zmagal. Dr. Kalabar in Bröder sta prekin-
ila v položaju, v katerem ima Kalabar pre-
nost kvalitete, vendar ima Bröder upanje
na remis.

V večeršnjem 2. kolu je dr. Vidmar na-
glo porazil Rožiča, Kostić pa Petka in Av-
irovič Filipčiča. Damski gambit med Brö-
derjem in Preinfalkom se je končal remis.
Partije Pirc — Lešnik, Schreiber — Kala-
bar, Vidmar ml. — Vuković in Tomović
— Furlani so bile prekinjene.

V nadaljevanju prekinjenih partij je
Vidmar ml. izgubil proti Vukoviću. Od
ostalih partij bo najbrž partija Tomović-
Furlani končala remis, dočim bo Kalabar
verjetno izgubil proti Schreiberju. Pirc, ki
je imel že skoraj izgubljeno partijo proti
Lešniku, se je popravil, stanje izena-
čil in vse kaže, da bo partijo dobil.

Nabori v Ljubljani

Ljubljana, 3. aprila

Na osnovi čl. 66 in 67 zakona o notra-
nji upravi se radi preprečevanja pijače-
vanja in izgrediv ob času rekrutovanja
v Ljubljani izdaja sledeča naredba:

§ 1.

V času, ko trajajo nabori, je imetnikom
pogostinskih obratov prepovedano vsako
točenje in prodajanje pijače nabornikom in
njihovim spremljevalcem.

§ 2.

Vsakomur je prepovedano v tem času
pod kakršnimkoli imenom prodajati na-
bornikom in njihovim spremljevalcem al-
koholne pijače, jih za nje kupovati in no-
siti.

§ 3.

Nabornikom in spremljevalcem ni dovo-
ljeno nositi s seboj alkoholnih pijač.

§ 4.

Prestopki te naredbe se bodo kaznovali
po čl. 69. zakona o notranji upravi z glo-
bo 10 — 500 din, oziroma ob neplačilu

razvila nepregledna vrsta pokojnikovih
prijateljev in znancev. V gostem špalirju
je občinstvo s sočutjem gledalo zadnjo
pot pokojnega Ivana Jamnika. V pokopa-
liški cerkvi so po opravljenih molitvah
zapeli pevec žalostinko, nakar so onla-
dinci prenesli krsto do svežega groba.

Ob odprtem grobu se je v lepem pie-
tetnem govoru poslovil od zvestega tova-
riša in odbornika predsednika CJSNS tov.

Rudi Marinič, pevci pa so zapeli v zad-
nje slovo »Vigred se pozna«. Govor in
petje sta napravila na vse globok vtis in
vsem so se zasolile oči ob spominu na
mladeniča, ki je tako tragično izgubil
svoje mlado življenje. Zamolklo so prič-
le padati grude na krsto in v remi boli
se je množica pričela razhajati s pokopa-
lišča. Zvestemu nacionalistu in Sokolu
Ivanu Jamniku časten in trajen spomin!

Roparski napad na staro vdovo

Dva roparja sta v torek v Malih Laščah oropala 86 letno
vdovo Frančiško Petričevno in eden ji je storil celo silo

Velike Lašče, 3. aprila

Mirno naselje Male Lašče je doživelo
v torek gnusen roparski napad in zločin
nad 86 letno vdovo Frančiško Petričevno.
Mala lesena kočica, ki v nji prebiva, stoji
nekaj sto metrov nad državno cesto pri
Velikih Laščah. Frančiška Petrič je si-
rota. Sama mora živeti v svoji revščini.
Imela je sina, ki ji je padel med svetov-
no vojno in po njem je dobivala malen-
kostno podporo. Starica je zelo vesele na-
rave. Se pred dobrim mesecem je plesala
na neki svatbi kakor mlado dekle. Moti
jo samo to, da je močno naglušna. Kljub
visoki starosti je še dovolj pri močeh in
sama si že več let pripravila drva.

Ze pred letom dni ji je nekdo ukradel
nekaj denarja, ko je dobila skromno pod-
poro po sinu. Vedno je pravila znancem,
da se boji, da bi je kdo ne ubil, ker živi
sama v svoji koči. V torek zvečer sta se
splazila v njeno kočico dva roparja. Star-
ka je bila že v postelji. Eden je skočil na
posteljo in ji po dolgem davljenju storil
silo. V roki je držal odprt nož in ji gro-
zil, da jo zakolje, če bi klicala na pomoč.

Uboga starica se je roparja otepala, on jo
je pa davil in obdelaval z rokami, da je
vsa opraskana po obrazu. Drugi ropar je
ta čas vse razbrskal in premetel po ko-
či, celo stenske podobe je pometal po
tleh. Našel pa je samo 36 din, košček su-
hega mesa in 6 jajc, ki jih je hranila
starica za velikonočne praznike. Jajca sta
roparja popila kar v koči. Razen tega
sta dobila še nekaj sladkorja. V koči sta
se mudila dobro uro.

Pred odhodom sta starki zagrozila, da
jo ustrelita, če bi prišla za njima iz ko-
če. Uboga žena je preživela vso noč v
strahu, da bi se roparja ne vrnila in jo
ubila. Roparskega napada se je tako pre-
strašila, da je vsa iz sebe. Tiste noči sta
roparja vlomila tudi v gostilno na posta-
ji v Velikih Laščah, kjer sta ukradla 300
din, precej suhega mesa, klobas, slanino,
likerja in žganja. Ropot je prebudil go-
stilničarke, ki je roparja prepodila. Vsa
okolica je pod vtisom gnusnega zločina
nad siromašno starico. Ljudstvo upa, da
se bo orožnikom posrečilo zločinca izse-
diti in da bosta prejela zaslužen kazen.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 3. aprila: zaprto
Torek, 4. aprila: zaprto. (Kraljeva pro-
slava v operi)
Sreda, 5. aprila: Prevara. Red Cetrtek

Proslava 25-letnice umetniškega ude-
stovanja člana ljubljanske drame g. Emila
Kralja bo jutri ob 20. uri zvečer v oper-
nem gledališču. Emil Kralj je eden naj-
boljših, najvidnejših članov naše drame,
ki je v dvajsetih letih svojega dela na na-
šem odru dal celo vrsto izredno posreče-
nih tipov, ki so bili vsi izdelani in podani
do največje umetniške potankosti. Brez
Emila Kralja si ne moremo misliti veli-
kega porasta naše drame sploh. Za svojo
jubilejno predstavo si je izbral Tolstega
»Živega mrtveca«, v katerem bo igral za-
menito vlogo Fedje. V ostalih vlogah bodo
nastopili skoro vsi člani naše drame. Re-
žiser: prof. šest. Predstava je izven abon-
maja; ponovno poudarjamo, da je jutri
zvečer v opernem gledališču.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Ponedeljek, 3. aprila: zaprto
Torek, 4. aprila: Živi mrtvec. Proslava
25-letnice umetniškega delovanja Emila
Kralja
Sreda, 5. aprila: Stirje grobijani. Red Sre-
da
Cetrtek, 6. aprila: zaprto

Novo izvirno opereto bomo dobili za pra-
znike v naš repertoar. Naslov ji je »Vse
za šalo«, besedilo je napisal Danilo Go-
rinšek, glasbene točke pa vojaški kapelnik
Jiranek. Pisatelj se je posrečilo, da ob-
drži v veselem razpoloženju gledalce od
začetka do konca predstave in dejanje pre-
pletajo prikupne lahke melodije. V posa-

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Ponedeljek, 3. aprila katoličani:

Rihard, Zarko

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Greh

Kino Union: Župnikov križev pot

Kino Sloga: Otroški zdravnik dr. Engel

Kino šiška: Vivere

Kino Mošče: Indijski nagrobni spome-
nik in Tamara

Koncert Akademskoga pevskega zbora

ob 20. v Unionu

Klub Primork občni zbor ob 17. v dam-
ski sobi kavarne Emona

Združenje trgovcev v Ljubljani občni
zbor ob 20. v Trgovskem domu

III. javna produkcija gojencev državne-
ga konservatorija ob 18.15 v veliki fil-
harmonični dvorani

DEŽURNE LEKARNE

Danec: Mr. Leustek, Resljeva cesta 1.

Bahovec, Kongresni trg 12 in Nada Ko-
motar, Vič — Tržaška cesta.

Z Jesenic

— Svengali, popularni mojster okultnih
ved, nam sporoča, da mora zaradi števil-
nih zahtev iz raznih krajev Slovenije, ki
vsi hočejo videti njegove poizkuse, redu-
cirati svoje nastope v nekaterih krajih.
To je razlog, da pride na Jesenice šele
jutri v torek ter bo v kinu Radio priredil
še zvečer ob 20. eno samo predstavo z
najzbranejšim sporedom. V Jesenicah se
bo nastanil v hotelu Novak, kjer bo na-
kaj dni dajal grafološke izjave.

I

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo pretužno
vest, da je naš naduse ljubljani oče, stari oče, brat,
stric, tast in svak, gospod

Ivan Šmalc

občinjski odbornik, trgovec, klobučar in posestnik
na Mirni na Dolenjskem

danes ob 5. uri zjutraj po kratki mukepolni bolezni
v starosti 75 let, previden s tolažili su. vere, mirno
v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo dopoldne
ob 11. na Mirni na pokopališču su. Helene.

MIRNA — LJUBLJANA — NOVO MESTO,
dne 3. aprila 1939

IVANKA ŠMALC — trgovka v Ljubljani, MARIJA
ŠMALC — trgovka na Mirni in ANGELA ŠMALC,
hčere; IVAN ŠMALC — trgovec, Novo mesto, sin;
IVA ŠMALC, roj. AGNITSCH, snaha: JANEZ, IKA,
TONČEK, MARINKA, unuki.

DNEVNE VESTI

— Vrednost češke kune v relaciji z dinarjem. Vrednost češke kune je ostala v odnosu z našo valuto bistveno nespremenjena. Ljudem, ki dobivajo denar iz Češke, o poslanju prejšnjega tedna, obračunavajo krono po starem tečaju, tako da znaša vrednost Kč približno 1,50 din.

— Zahteva po četrtni delavici. Zveza hrvaških praviteljstev nameničev je imela včeraj v Zagrebu veliko zborovanje, ki mu je prisostvovalo nad 1000 članov. Hrvatski praviteljstvi nameničev zahtevajo 6-urni delavnik in sicer tako, da bi delali nepretrgoma. Za trgovske nameničence pa zahtevajo 8-urno delo, če delodajalci ne bodo ugodili njihovim zahtevam, začno stavkati in sicer že v sredo jutraj. Do srede mora biti sklenjena nova kolektivna pogodba.

— Ustanovitve društva za književno posredovanje. Včeraj je bil v Zagrebu sestanek delegatov zagrebske, beogradske in ljubljanske organizacije književnikov. Iz ljubljanske so prisostvovali sestanku Franc Koblar, Fran Albrecht, Jozef Pahor, Miletič, Mehorič in Bratko Kreft. Sklenjeno je bilo ustanoviti združenje avtorjev književne vije Jugoslavije, ki bo imelo tri centre — v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Namen združenja bo avtorsko pravno posredovanje ter zaščita in pospeševanje interesov naših književnikov in znanstvenih delavcev.

— Stavka v tovarni vagonov v Slavoniji. Delavci tovarne vagonov v Slavoniji so v soto soto poneli ustaviti delo. Pred dobrim mesecem je sklenila tovarnica z njimi kolektivno pogodbo, ki je pa po mnenju večine delavstva v škodo. Zato je zahtevalo delavstvo novo kolektivno pogodbo in ker je ni dobilo, se je odločilo za stavko.

— Smrt ugodnega obrtnika in trgovca. V Mirni je umrl v 76. letu starosti ugledni trgovec in posestnik Ivan Smale, ki je imel tudi klobučarsko obrt. Bil je izredno priljubljen med prebivalstvom in splošno znan po Dolenjskem. Svoje otroke je vzgojil v zornu in po njem so podedovali podjetnost. Njegova hči Ivanka Smale ima trgovino v Ljubljani, druga njegova hči Marija je pa trgovka v Mirni. Tudi sin Ivan je trgovec, in sicer v Novem mestu, hčer Angela je pa ostala doma na očetovem posestvu. Ivan Smale je kot splošno spoštovan in značen mož užival zaupanje občancev, zato je bil tudi večkrat izvoljen v občinski odbor. — Svojem naše iskreno sožalje!

— Slovenski večer v Sokolskem društvu Beograd-matica. V soto zvečer je priredilo sokolsko društvo Beograd-matica poudom 75letnice Ljubljanskega Sokola, ki se bo praznovala na Vidov dan, v veliki dvorani Sokolskega doma slovenski večer. Prireditvi je prisostvovalo mnogo beogradskega Sokolov in njihovih prijateljev. Na sporedu je bilo med drugim predavanje dr. Breznika o Sloveniji kot deželi jezer, ciklami in planinskih cvetja. Za zaključek je bilo oblikovano še film o pokrajinskem sokolskem zletu v Ljubljani 1933.

— Izpiti za elektroinstalaterje. Zbornica za TOI v Ljubljani objavlja, da sprejema prijave k izpitu za elektroinstalaterje do 15. t. m. Kandidati naj vložijo svoje prijave po Zdrženju elektrotehničnih obrtov v Ljubljani. Izpiti se bodo vršili v maju in bo vsak kandidat, v kolikor bodo njegove listine ustrezale zakonitim pogojem, obveščen o pristupitvi k izpitu s posebnim dopisom, v katerem bo naveden tudi točen termin izpita.

— Uradne ure na ljubljanski glavni carinarnici. Zbornica za TOI v Ljubljani opozarja interese, da posluje ljubljanska glavna carinarnica od 1. t. m. dalje dopoldne od 8. do 12. ure in popoldne od 13. do 18. ure. Ob sobotah trajajo uradne ure le od pol 8. do pol 14. ure.

Soholi! Posečajte in podpi- rajte Sokolski kino v Šiški!

— Zagreb je konsumiral lani četrt milijona kg morskih rib. Kako ogromna je razlika v količini konzuma morskih rib med Zagrebom in Ljubljano, nam kažejo naslednje številke. Konzum morskih rib je znašal lani v Zagrebu 266.296 kg rib, medtem ko smo pojedli v Ljubljani svezih rib 33.129 kg, suhih in konzerviranih pa 18.915 kg. V Zagrebu konzum rib narašča od leta do leta, pri nas je za zadnja leta celo upadal. Živimo v obmorski državi, konzumiramo pa mnogo manj morskih rib kakor države, ki uvažajo od nas ribe. Da Ljubljana konzumira tako malo morskih rib, je treba pripisovati predvsem velikim transportnim stroškom, ki so še tem večji, ker ni za prevoz posebej urejenih vagonov. Pred leti je bilo v razpravi, da bi prevažali ribe s Sušaka v Ljubljano z letalom, do česar pa ni prišlo. Prevoz je precej drag tudi skozi Italijo (po cesti skozi Planino). Ribe so pa pri nas drage tudi zaradi visoke trošarine.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo delno oblačno, toda brez bistvenih izmenemb. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Beogradu 21, v Zagrebu, Sarajevu in Splitu 18, v Kumboru in Dubrovniku 17, v Ljubljani 16, na Raču in Visu 12, v Mariboru 11,3. Davi je kazal barometer v Ljubljani 757,3, temperatura je znašala 6,2.

— Pozor pred sleparjem. Po deželi hodi okrog srednje star moški, precej visoke postave, ki prodaja podobne in kipe svetnikov iz mavca, zraven pa slepari, tako da oddaja v trgovinah stare 5kronske kovance za 50dinarske. Zadržite dni se je slepar mudil na Notranjskem, zlasti okrog Cerknice, kjer je zgrešil več takih goljufij.

— Za veliko noč se je oskrbel. Te dni poneti je nekdo vliomil v kaščo posestnice Marije Kosmač v Mošeniku nad Zagorjem in odnesel dve veliki šunki, 8 kg svinjske masti, 7 klobas in še okrog 400 din. Kosmačeva je oškodovana za 600 din.

— Pred zidanko so ga napadli. V bolnico so včeraj pripeljali vsega pretepenega in poškodovanega po obrazu ter životu posestnika Ignaca Ukovca iz Račnega sela nad Trebnjem. Ukovec se je včeraj mudil v zidanki, ki jo ima v svojem vinogradu, zunaj pa so ga pod večer nenadoma napadli fantje, ki jih orožniki zasledujejo.

— Aretirani, ker so širili vznemirljive vesti. Nekli zlobožni so hoteli v Beogradu izkoristiti 1. april in izdati poseben list pod naslovom »Narodni sporazum«. V njem so hoteli v obliki aprilskih šal objaviti vznemirljive vesti z očitnimi na-

menom zanesti v javnost razburjenje in zbegnost. Njihov naklep je bil pa pravdočno preprečen, čim je list ilegalno izšel, je bil zaplenjen, krivci pa aretirani. Proti njim se bo postopalo po zakonu.

— Ponesrečenci. Na Celovski cesti sta treli včeraj skupaj 14letni dijak Matija Švab, na kolesu in kovač Alojz Šoba, na motornem kolesu. Padla sta in se precej pobila. Oba ponesrečena so reševalci spravili v bolnico. — Z motornega kolesa je včeraj padel tudi posestnik Andrej Peterca z Vica in se poškodoval na glavi.

— Delavec Tomaž Jakšič iz Fare pri Kočevju pa je padel s kolesa in se poškodoval na roki ter po obrazu.

— Malo je manjkalo, da niso odnešli 7 milijonov. V blagajno davnega urada v Novem Sadu je bilo v soto poneti vliomilno. Vliomili so našli v eni blagajni 140 tisoč din, vliomili so tudi v drugo blagajno, ki je pa bila prazna. V tej blagajni je bilo še v soto 7 milijonov din, toda denar je davčna uprava k sreči odposlala po pošti. Policija je tri osumljenca aretirala.

— Zastrupljena družina. V hrvatski vasi Erucka Tišina je bila v petek zastrupljena družina železniškega delavca Ivana Pavleniča. Zastrupljenja sta podlegla Pavlenič in njegova žena Jagica, hči Marija pa je ostala slučajno živa, ker zvečer ni jedla zastrupljene jedi. Orožniki so aretirali 85 letnega Joso Milakovića, očima pokojne Jagice. Stari je tožil Pavleniča zaradi preužitka in sodišče mu je prisodilo 200 din mesečno. S tem pa ni bil zadovoljen in zahteval je več. S Pavleničem se je neprestano prepiral in zato je padel sum nanj.

— Močan potres v Banjaluki. V soto zvečer so čutili v Banjaluki močan potres, ki pa ni napravil nobene škode. Po mestu je povzročil samo paniko.

— Smemor upokojenega kapitana. V Beogradu si je včeraj končal življenje upokojeni kapitan Dragiša Lješević. Ves dan je ostal doma, kjer se je obesil. Kaj ga je pognalo v smrt, ni znano. goslov.mumihw rgov eniatx umihw

Iz Ljubljane

—lj Emil Kralj slavi v torek 25letni jubilej svojega umetniškega dela na deskah našega Narodnega gledališča. Četrt stoletja stoji v ospredju našega odra kot nosilec in oblikovalec človeških usod. Delo, ki ga je v tej dobi opravil, ne samo kvantitativno temveč tudi kvalitativno, ga postavlja v vrsto naših največjih narodnih umetnikov. Slavnostna predstava »Živi mrtveci«, kateri igra jubilar naslovno vlogo Fedje Protasova bo v operi. Vstopnice so tudi tam v prodaji.

—lj Važno za trafikanke. Ker bodo trafikanke potrebovali ob praznikih več papirnatih vrečic za zavijanje cigaret, jim njihova organizacija sporoča, da si jih lahko preskrbite pri Preskerju na Sv. Petra cesti od danes do včeraj 6. t. m. Zadržite dni pred prazniki bi jim podjetje težje razdeljevalo vrečice, ko bo živahnější promet.

—lj Lepa cvetna nedelja kakor že več let ne. Včerajšnja nedelja je bila cvetna v dvojnem pomenu besede, bila je v resnici pomladni praznik in prva nedelja v tej pomladi, ki so jo meščani izrabili tudi za daljše izlete. Toda dopoldne je bilo zelo živahno v mestu, ker so tudi meščani praznovali cvetno nedeljo po tradiciji. Ker je bilo lepo vreme, so šle v denar tudi vse butarice, ki so se nazadnje precej podražile.

—lj Otroške diplomirane vzgojiteljice in negovalke strokovne šole v Ljubljani vabi ravnateljstvo na nujen sestanek v nedeljo 23. t. m. ob 9. uri v predavalnico šole. Na sporedu je stanovski red in nujna stanovska vprašanja. Absolvence naj banovine naj pošljejo pismena pooblastila eni izmed tovarišic.

—lj Nocoj ob 20. koncert APZ v Unio-
nu! Udeležil se ga bo tudi zastopnik Nj. Vel. kraljice Marije, pokroviteljice zbora. Prosimo zato, naj obilnostno zasede prostore točno ob določen uri. — Vstopnice so se na razpolago. — Blagajna postuje na univerzi danes samo do 17. ure; v Unio-
nu bo odprta ob 19. — Program koncerta: B. Potočnik — A. Foerster: »Zvonikarjeva«; J. Fleisman — dr. P. Kozina: »Tiha noč«; dr. Rihar: »Jamic«; G. Rihar — dr. Pavel Kozina: »Veseli godeci«; K. Mašek: »Pri zibelci«; Mlatičič: A. Hajdrih: »Pod oknam«; »Cerkvica«; »Hercegovska«; A. Nedved: »Kyrle« in »Gloria« iz Maše II. »Popotnikova pesem«; Fr. S. Vilhar: »Ljubčica«; »Guslami«; D. Jenko: »Vabilo«; »Na moru«; »Lipa«.

—lj Udrženje jugoslovenskih inženjer-
jev in arhitektov, sekcija Ljubljana, vabi svoje člane na ogled novogradnje palače banke Slavije, ki bo v sredo 5. t. m. ob pol 16. s sestankom pred stavbiščem v Gajevi ulici. Pregled je namenjen zlasti kamnitim oblogam in nekaterim konstrukcijskim posebnostim.

—lj Drevi ob 18.15 bodo nastopili v veliki filharmonični dvorani na III. javni produkciji naslednji gojenci: Zupančič Jože (rog), Zidarič Ksenija (klavir), Lipušček Janez (petje), Trtnik Olga (klavir), Heybal Valerija (petje), Burger Ada (klavir), Ivanci Sonja (petje), Gregor Jurij (violina), Gostiša Alojzij (petje), Ogrin Ksenija (klavir), Korenčan Stefanija (petje), Logar Edita (klavir). Pri klavirju pa bodo spremljali: Adamič Bojan, Ogrin Ksenija, Turšič Ivan, Osterc Marta in prof. Lipovšek Marijan. Spored, ki stane 3 din, se dobi v prodaji v knjižarni Glasbene Matice in velja kot vstopnica.

—lj »VIC« — Vrtinarski odtok sadjar-
ske in vrtinarske podružnice ima svoj redni sestanek v torek, t. j. 3. t. m. ob pol 20. v salonu restavracije Pri Katicic v Rožni dolini. Predaval bo g. Kregar o cvetnicah. Člani in prijatelji vabljeni.

—lj Predavanje o Koroški bo pod okri-
ljem Slovenskega planinskega društva in Družbe sv. Cirila in Metoda v torek dne 4. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Predavanje je združeno s pred-
vajanjem sklopičnih slik iz Kočevja. Vstopnine ni.

—lj Mrtve v listju. Davi je bila policijska uprava obveščena, da leži v Rostoharjevem hlevu na Karloški cesti v listju mrtvec. Našel ga je domači hlapec, ki je spoznal v njem znanega Zajčevega Zane-
ta s Poljan. Pokojni je opravil mesarjem razne manjše posle. Zane je prišel s kmeti močno vinjen v Rostoharjev hlev, kjer se je zakopal v listje, pončji ga je pa, kakor je ugotovil zdravnik, zadela srčna kap. Truplo so po komisijskem ogle-

17letna CORINNE LUCHAIRE znana iz filma »Ječa brez rešetk« v novem učinkovitem filmskem delu
Režija: Leonide Moguy. Danes predstava ob 19. odpade

du prepeljali v mrtvašnico splošne bolni-
ce.

—lj Z okna II. nadstropja je padla in
se ubila. Služkinja Pavla Stupica, stara 46 let in uslužbena na Aleksandrovi ce-
sti 10, je v soto popoldne snazila v II. nadstropju okno, stoječ na lestvi. Lestev se je pa na gladkem parketu naenkrat spodmaknila, da je Stupičeva omahnila in treščila skozi okno na hodnik na dvo-
rišču, kjer je obležala nezavestna. Reše-
valci so nesrečno nemudoma prepeljali v bolnico, kjer pa je že ob osmih zvečer umrla.

—lj Tatvine. Z dvorišča na Smartinski
cesti 11 sta bila oni dan ukradena Ivanu Moretu dva nepleskana ročna vozčka, vredna 700 din. — V stanovanje Vinka Dolena na Zaloški cesti se je splazil tat,

KINO
UNION
Tel. 22-21

Župnikov križev pot

Danes samo ena predstava ob 16. uri

Večerni predstavi odpadeta zaradi koncerta APZ

ki mu je ukradel iz predala mize 3000
din v bankovcih. S kolesa, ki ga je pu-
stil za hip brez nadzorstva pred neko ka-
varno v Kolodvorski ulici, je nekdo ukra-
del Davorinu Brišniku aktovko, v kateri
je bilo več fotografij in fotografsko orod-
je. Brišnik ima 700 din škode. — Viktor-
ju Setnikarju iz Dragomlja pa je nekdo
ukradel iz veže kina Sloge v Kolodvorski
ulici 1000 din vredno, črno pleskano kolo
znamke »Steyers«.

so bili Zemuncani še slabši in tako so Za-
grebčani zmagali celo s 3:0.

V Varaždinu je domača Slavija opustila
poslednjo ugodno priliko, da se reši izpada
iz lige. Njen soimenjak iz Sarajeva pa je
bil slab dobavitelj točk in je zaslužen
zmagal s 3:1. Sarajevčani so bili zlasti
po odmoru odlični.

V Zagrebu je vladalo za srečanje med
Haškomi in Hajdukovi veliko zanimanje in
je tekmi prisostvovalo 10.000 gledalcev.
Moštvu sta bili izenačeni, v odločilnih tre-
notkih pa so bili gosti spretnejši in so
zmagali z 2:1.

Stanje prvenstva je zdaj naslednje: BSK
29 točk, Gradjanski Z. 26, Hajduk 24, Ju-
goslavija 23, Hašk 20, Jedinstvo 18, Sla-
vija S. 17, Bask 16, Gradjanski S. 12, Ljub-
ljana 12, Slavija V. 10, Zemun 9.

Včeraj so se začele finalne tekme prve-
ga poudaveznega razreda. Železničar je v
Kranju zaslužen zmagal 3:2. Domačin
se je tik pred koncem nudila prilika da z
enaštercem izenačijo, a so priliko zamu-
dili. V Mariboru je Hermes podlegel Ma-
riboru 0:2. Mariborčani so imeli dovolj
prilike za višji rezultat. V Celju sta si At-
letik in Bratstvo z 2:2 razdelila točki.
ČSK je doma sigurno premagal Celje 3:0.

V Zagrebu je bilo državno prvenstvo v
cross-countryju. Razen Krevsa so nastopili
naši najboljši tekmovalci. Na 10 km (?)
dolgi progi je nastopilo 30 tekačev. Zma-
gal je sigurno Kotnik (Concordia) 100 m
pred Brčanom (Ilirija), ki je bil 50 m
pred Sindelarjem (C). Vrstni red posamez-
nikov je bil naslednji: 1. Kotnik (C)
32:05,6, 2. Brčan (I) 32:20,6, 3. Sindelar
(C) 32:37, 4. F. Krajcar (C) 32:42,6, 5.
Kvas (I) 33:05,6, 6. Glonar (I) 34:05,6, 7.
je tudi zmagala Concordia z 32 točkami s
prvim, tretjim, četrim, sedmim, osmim in
devetim mestom, druga je bila Ilirija s
46 točkami (2. m. 5., 6., 10. Benedičič, 11.
Starman 12. Kerštanj).

V Jalovčevem kulorju je bilo včeraj
prvenstvo LZSP v veslaštvu. Na 2 km
dolgi progi z višinsko razliko skoraj 1000
m je premočno zmagal Mulej (Ilirija) v
2:52,8 pred klubskima tovarišema Kraljem
3:20 in Žerjavom 3:37,4.

Iz Kranja

Gorenjci nosite Hinko-Klobuke!

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Preklicni izjave beseda Din 1—
davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti
znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

POUK
Beseda 50 par, davek posebej
Najmanjši znesek 8 Din

Strojepisni pouk
večerni tečaj, oddelki od 16.7.
do 8 m od 1/2. S. do 9. ure zvečer
za začetnike in izveščance. —
Novi tečaji se bodo pričeli
3. aprila 1939

Najnižja solina. Moderna in
največja strojeopisnica s 40 pi-
salnimi stroji raznih sistemov.
Vsa tozadevna pojasnila dobite
dnevno do 8. ure zvečer pri ravnateljstvu
Christofovega učne-
ga zavoda, Ljubljana, Domo-
branska 15, tel. št. 48-43. 1045

RAZNO
Beseda 50 par, davek posebej
Najmanjši znesek 8 Din

OGLASUJTE
male oglase
v
»Slovenski Narod«!

Beseda samo 50 par.

ZA YSAKO DRUŽINO

NAJLEPŠA OBLACILA

posebno moške oblike, trenč-
koti, krasno perilo itd. si naba-
vite najhitreje in najceneje pri

F. R. S. S. R.

Ljubljana Sv. Petra cesta 14

Sveže najlinejše

norveške

ribje olje

iz lekarne

dr. G. PICCOLIJA

v Ljubljani

se priporoča bledim iz

slabotnim osebam

MODERNO IN KVALITETNO

POHISTVO

kuhinja, spalnice, jedilnice in

drugo zajamčeno po konkuren-

tenih cenah. Rabljene spal-

nice in jedilnice, orehov les, že

od Din 1.500 — Sprejemajo se

naročila po lastnih in danih na-

erth. »Oprava«, Celovška c. 50.

6. T. 35

TRAJNE KODRE

izvršuje se najmodernejšimi

aparati po zmerni ceni z ga-

rancijo Holy Josip, dipl. bri-

vec in frizer za dame, Brežice

Narodni dom, podr. Rogaska

Slatina. 1128

ŽENA

Marija Berglez, roj. Avenik,

naj pride v 24 urah za vedno

nazaj v družino. — Drugače

nima nobene podpore od mo-

ža. — Anton J. Erglez. 1133

KLISEJE
END IN
VEČBARVNE
Jugografika
SV. PETRA NASIP ST. 23

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej

Najmanjši znesek 8 Din

GOSPODINJE!

Za medene potice je edino le

pristni ajdov med najboljši. —

Dobite ga v »MEDARNI«,

Ljubljana, Zidovska ul. 6. 24.T.

AKO PRODAJATE, RUPUJES

OGLASUJ

V MALI OGLASNIK

»SLOV. NARODA«!

NAJCENEJŠI IZDATEK

DOLOMITNI PESEK

za posipanje dvorišč, vrtov,

tenis- in balin-prostorov vam

dobavi najceneje K. Vodnik,

Podutik 25. Naročila sprejema

tudi »Jeklo«, Stari trg 11, tel.

28-45. 1105

NAJBOLJŠI TRBOVELJSKI

premog

prez prahu

KOKS, SUHA DRVA

I. POGACNIK

Bohorjeva 5 — Telefon 20-59

24. L.

INDUSTRIJSKO PODJETJE

živilske stroke s stanovanjsko

hišo, dober donos, prodam radi

starosti za ugodno ceno. Skup-

no z obratnim kapitalom po-

trebno din 450.000. Ena tretjina

lahko ostane. Dopise na po-

držniško »Jutra« Maribor pod

»Jako ugodno«. 1111

SLADKEGA SENA

večjo množino okrog vagon

in pol I. prodam pri Ivani

Kutnik, posestnici v Slov. Bi-

strici. 1127

MREŽE

za postelje najceneje pri An-

dovcih, zaloga pohštva, Ko-

manskega ul. 34. 1131

GOSPODINJE!

Vse kar potrebujete za veliko-

Svetovni rekord nemškega letala

Kapitan Dieterle je dosegel z lovskim letalom hitrost 746 km na uro

Francesco Agello

Nemško lovsko letalo, izdelano v Heinkelovih delavnicah, je doseglo v petek absoluten hitrostni rekord za čimž. Nemški kapitan Hans Dieterle je preletel pred-

pisano progo nad Oranienburgom in dosegel presenetljivo hitrost 746,66 km na uro. S tem je prekosil svetovni rekord, ki ga je imel od oktobra 1934 italijanski letalec Francesco Agello s 709,909 km na uro. Nemški letalec Dieterle je torej prekosil italijanski rekord za okroglo 37 km. Nemško letalo je enosedežno in ima motor Mercedes Benz značke DB 601 s 1156 HP.

Kancelar Hitler je brzojavno čestital prof. Heinkelu, letalskemu kapitanu Dieterlu in generalnemu ravnatelju tvornice Daimler Benz Kisslerju k temu velikemu uspehu. Maršal Göring jim je brzojavno čestital in izrazil svoje priznanje. Po rekordnem poletu je imenoval pilota letala Dieterla za letalskega kapitana.

Državni tajnik general Milch je podal v petek popoldne novinarjem izjavo o presenetljivem uspehu nemškega letalstva. Letalec Dieterle, star 24 let, je dosegel rekord, ki velja za najpomembnejši rekord vobče. Hitrostni rekord na 3 km, združen prejšnji rekord na 100 km, je dosegel pred letom 1934 nad Gardskim jezerom na hidroavionu hitrost 709 km na uro. Doslej so rabili za hitrostne polete samo hidro-

avione. Prvič je zdaj dosežen hitrostni rekord nad 3 km z avionom.

Zmagovito letalo je lovsko letalo iz Heinkelovih delavnic in sicer izpopolnjeni tip letala, s katerim je dosegel general Udet lani na progi nad 100 km povprečno hitrost 643 km. Letalec Dieterle je moral v svojem rekordnem letu izpod 75 m in ni na ovinkih se ni smel dvigniti nad 400 m. To je čisto v pogledu poleta velik uspeh, kajti o pravi višini in smeri odločajo samo odlomki sekunde. Nemški rekord je vzbudil pozornost po vsem svetu. General Milch je dejal, da mora biti Nemčija pripravljena, da bo ta rekord tudi branila. Jamstvo za to je visoka raven nemških konstrukterjev in pilotov. Treba je naglasiti, da je bil rekord dosežen na normalnem enomotornem lovskem letalu, ne pa na posebnem tekmovalnem tipu, ki ni za praktično porabo.

Z Dieterlovim uspehom sta bila istočasno potolčena dva rekorda in sicer rekord Italijana Agella in obenem mednarodni hitrostni rekord za avione, ki ga je imel doslej dr. Wurster. On je dosegel hitrost 610,950 km. Dieterle je postal najhitrejši mož na svetu. Dosegel je hitrost 207 m v sekundi.

Iz Kranja

— Skupno združenje obrtnikov pripravljajo izlet v Benetke in Milan na veliko obirno razstavo v času med 24. in 28. aprilom. Potovali bi z Goricanovim avtobusom po zelo ugodnih cenah. Ker se bo potovanje vršilo le v slučaju, da se bo javilo zadostno število interesentov, prosijo združenje, da pohiti s prijavitelji.

RAZLIKA

Nekaj mladenič se je obrnil nekoč na slavnega fizika in satirika Lichtenberga z vprašanjem: Ali bi mi mogli povedati, kakšna je razlika med časom in večnostjo.

— Razlika je ta, je odgovoril Lichtenberg, da bi bilo treba mnogo časa, da bi vam to pojasnil in da bi bila potrebna cela večnost, da bi vi to razumeli.

Predavanje o dvojni morali

Zaključek sezone delavskih prosvetnih večerov
»Vzajemnosti« in »Zarje«

Ljubljana, 3. aprila

V soboto je bila zaključena sezona delavskih prosvetnih večerov, ki jih prireja že več let društvo »Vzajemnost« in »Zarja« in ki so med našim delavstvom zelo priljubljene. Sobotna prireditev je imela bogat in pester program kakor navadno ti delavski prosvetni večeri. Na sporedu je bila dramatska točka, drugo dejanje drame »Potopljena svet«, delo mladega nadarjenega dramatika Stanka Cajnkarija, sprejeto ugodno tudi v gledališču, dalje dramatska slika »Zagovor«, delo T. Seliškarija, številne glasbene točke (igrala je godba Zarje in njen mandolinski orkester) in pesmi, ki jih je pel moški zbor »Delavskega pevskega društva Cankar«. Posebej je pa treba spregovoriti o predavanju publicistke Angele Vodetove.

Prireditve je dosegla v splošnem lep uspeh. Vsi sodelujoči so se pripravili za nastop zelo skrbno s posebno poštovanostjo in med njimi je tudi mnogo talentov. Priznanje zasluži zlasti igralci Isop, Obersnel in Pirnatova, upravičeno pa bude pozornost tudi pevci, ki so sami delavci, a pojo z lepim uspehom celo težje skladbe.

Predavanje o dvojni morali je najbrž danes največkrat aktualno. Zato je tudi težko zagovarjati moralno, ki bi naj veljala za vse, ne glede na socialne in spolne razlike. Predavateljica je navedla celo vrsto primerov dvojne morale iz življenja. Pokazala je, da imajo eni in isti greh različna imena, glede na to, kdo greši; v rabi je dvojna mera. Kar nekaterim gledajo skozi prste, obsojajo pri drugih kot najgrša dejanja, kar je dovoljeno Petru, ni Pavlu; kar sme moški, je prepovedano ženi. Socialno šibkejši so v življenju skoraj neprestano žrtve dvojne morale.

Predavateljica je zlasti obsojala »moralo«, ki sloni na načelu, da namen posvečuje sredstva, češ da bi sicer v življenju ne bil nihče varen pred največjimi krivicami, če bi se ravnali po njem, saj bi vsak zagovarjal slaba dejanja z dobrim namenom. Dvojna moralna, takšna v besedi, a drugačna v dejanju, ne more nikdar vplivati vzgojno, temveč lahko samo demoralizira, češar bi se morali prav do-

bro zavedati zlasti vzgojitelji, roditelji pa tudi politiki.

Kako bi bilo na svetu, če bi ne bila v življenju skoraj povsod v rabi dvojna mera? Če v šoli se moramo spoznati z njo. Pogosto merijo uspehe revnih učencev, otrok neuglednih staršev, z drugim merilom kakor uspehe otrok bogatih roditeljev. To je pa še le začetek. Dvojna mera je v rabi v službah (protekcija), enako delo ni enako plačano, če so pri njem zaposleni moški in ženske, kakor če so sami moški itd., dvojna mera je pa v rabi še marsikje v življenju, tako da n.p. tat iz nižjih plasti nikdar niti ne zasluži učenega imena kleptomana.

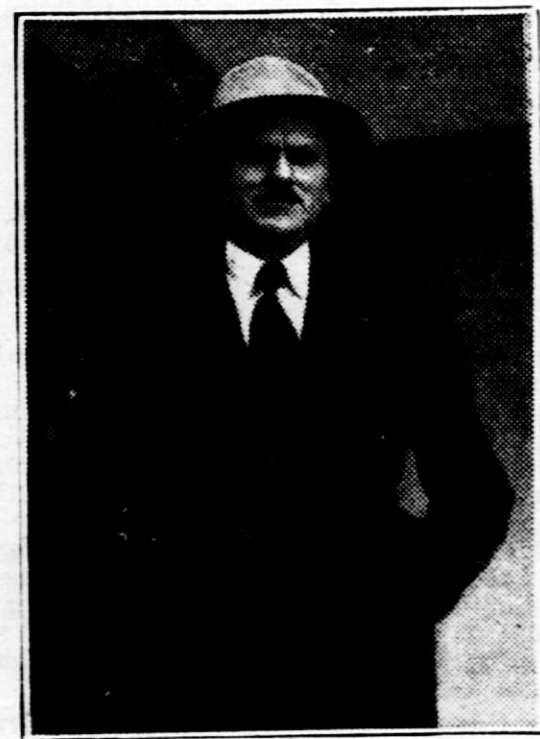
Dvojna moralna se kaže pogosto tudi v kvalifikaciji dejanj ženske in moškega. Že od njega dni je veljal za mnogo večji greh, če se je pregrešila zoper zakonsko zvestobo žena kakor moški. Kar je bilo pri možu samo po sebi umegnava, je veljalo za ženo največji greh. Kaznovanje nezvestobe pri ženi je pri preprostejših narodih silno kruto. Tako so n.p. v Srbiji in Črni gori ženam rezali nosove in ušesa. Možu se pa ni zgodilo nikdar nič, najsi je počel, kar je hotel. Prav tako velja dvojna mera za nezakonsko mater in nezakonskega očeta. Nezakonski oče je nekakšen junak, nezakonska mati pa največja grešnica. Nezakonska mati nosi vse posledice greha, zaznamovana je pred družbo in večkrat mora tudi sama rediti otroka. V nekaterih državah, odnosno pokrajinah (tudi v Srbiji) je celo prepovedano iskati nezakonskega očeta... Najžalostnejši primer dvojne morale je pa prostitucija. Ženska, ki prodaja ljubezen, je prostitutka po veljavni definiciji, moški pa, ki išče takšno ljubezen, nič ne utrpí na svoji časti. Dvojna moralna je tudi v tem, da so rečna dekleta pogosto razglašena kot ničvrednice, medtem ko »dame« uživajo sloves, da imajo »sex appeal«.

Poglavje o dvojni morali, ki ga je načela pogumna predavateljica, je zelo kočljivo, kajti dvojna moralna ima ostre zobe in marsikomu se masčuje, če si upa pljuniti na njo. Boj proti dvojni morali je v zvezi z bojem proti krivicam, ki jih je toliko na svetu.

Konzul ing. S. Mišovský nas zapuša

Težko nam je slovo od tega resničnega našega prijatelja, plemenitega moža globoke umske in srčne kulture

Ljubljana, 3. aprila
Tri leta je bil med nami in pridobil si je nešteto iskrenih prijateljev med vsemi sloji prebivalstva. Že to pove dovolj. Zdan zapuša; poslavljamo se od resničnega prijatelja našega naroda, plemenitega moža globoke umske in srčne kulture in pravega demokrata značilnega češkega kova. Čar njegove osebnosti in njegovo plovito delo med nami ne le za koristi države, ki jo je zastopal, temveč tudi našega naroda, sta zapustila tako globok vtis, da nam je slovo v resnici težko.

Konzul ing. Stanislav Mišovský ni bil tip uradnika, ki se posveča le izpolnjevanju svojih uradnih dolžnosti ter je hla-

den, brez razumevanja do vsega drugega okrog sebe. Konzul Mišovský je kazal tudi izredno zanimanje za naše kulturno življenje. Srečevali smo ga na nešteti prireditvah. Čim je prišel med nas, se je povsem vživel v naše razmere, postal je naš, čutil je z nami. Bil je eden izmed tistih Čechov, ki so po svoji demokratičnosti, širokem obzorju in delu med nami budili ljubezen do njihove domovine in smisel za vse, kar nas veže z njimi kot narod.

Njegovo delo za realno vzajemnost med nami in Čehi je bilo izredno uspešno. V zadnjih letih se je zanimanje za slovenske brate na severu med nami tako poglobilo in razširilo med vsemi plastmi našega naroda, da bo ostalo živo, najsi se zgodi kakoli. V zadnjih treh letih je bilo pri nas toliko lepih kulturnih manifestacij, ki so bile najboljše dokaz, kako živo ter resnično je vse, kar nas druži s Čehi, da ne bodo mogle nikdar izgubiti svojega pomena. Zavedamo se, kako velik delež zaslug pripada konzulu Mišovskemu za vse to, od najskromnejših prireditev, predavanj, proslav, pa do velike razstave češke knjige v Ljubljani. Trajno pa bo živelo ime konzula Mišovskega med nami kot ustanovitelja Masarykovih knjižnice v Ljubljani, kajti po njegovi zaslugi so ustanove in založbe prepuštile knjige, ki so bile na razstavi, mestni občini ljubljanski. Slovensna otvoritev knjižnice bo jeseni in želimo, da bi se je konzul Mišovský udeležil. Upamo, da nas ne zapuša za vedno ter da nam bo ostal še naklonjen. Za vse, kar je storil za nas, se mu v imenu slovenske javnosti ob tej priliki iskreno zahvaljujemo in ga zagotavljamo, da mu bomo vedno hvaležni. Kmalu zopet na svidenje!

Likovni umetniki so zborovali

Niko Pirnat novi predsednik Društva slovenskih likovnih umetnikov

V soboto popoldne in pozno v večer so v Slamičevi restavraciji zborovali člani Društva slovenskih likovnih umetnikov. Zborovanje, ki je bilo tu in tam zelo živahno in se ga je udeležilo izredno lepo število članov in članic, je vodil dolgoletni zaslužni predsednik mojster Ivan Vavpotič. Poleg običajnih poročil je bila na dnevnem redu tudi debata in sprejetje interesov delujočih umetnikov, ki ne uživajo dovoljne in upravičene pozornosti ne s strani javnosti in ne s strani oblasti, dajši jim potrpežljive in neumorne dejavnosti ne zmanjkuje niti v najtežjih razmerah. S toplo zahvalo vsem najpriaznejšim odbornikom je predsednik naglasil, da je odbor storil vse korake v smeri realizacije zastavljenih načrtov. Če ti načrti niso bili realizirani, ne gre krivditi odbornikom in članom, ki so pošteno delovali v skupne koristi vseh, temveč tič krivda pri tistih, ki radi razumevajo in tudi obljubljajo, svojih obljub pa ne izpolnjujejo. S svojimi spomenicami in z dokazi podprtimi prošnjami so delegati romali celo v Beograd na merodajna mesta, bodrili so svoje tovariše iz Beograda in Zagreba k skupnemu, složenemu nastopu za boljše razmere in bodočnost nezaščitenih likovnih ustvarjalcev, pa so domov prihajali sicer s polnimi bisagami širokih obljub, ki pa nikdar niso bile izpolnjene. Tako so še vedno odprta praktična rešitev vprašanja otvoritve umetniške akademije v Ljubljani, nadalje predlog za uredbo, po kateri bi se moralo pri graditvah reprezentativnih privatnih, državnih in samoupravnih poslopij potrošiti vsaj 5% gradbene vsote za umetniško okrasitev grajenih poslopij in končno vprašanje odobritve železniških in pomorskih popustov. Enoleten trud za rešitev omenjenih, med važnimi najvažnejših vprašanj, je bil popolnoma zaman. Nekoliko več uspeha so imeli umetniki pri svojih akcijah, omenjenih le na našo banovino. Tu so skoro vedno uspeli. Kot najvažnejši uspeh pa moremo za lanskoletno prizadevanje šteti vsakakor uspešno akcijo po vsej Sloveniji za zbiranje prispevkov za bolniški sklad. Ta akcija je toliko uspela, da je društvu z

zbranimi skromnimi tisočaki trenutno možno nuditi svojim onemoglim in drugače prizadetim članom vsaj najnujnejšo pomoč v stiski. V tem smislu se zborovalci iskreno zahvaljujejo vsem darovalcem iz vseh slojev širom Slovenije. Posebno zahvalo pa se čutijo dolžne izreči svojemu najzvestejšemu podporniku, upravniku Narodne galerije in svojemu častnemu članu g. Ivanu Zormanu, ki jim je vselej z vsemi možnimi sredstvi stal zvesto ob strani.

Na kraju svojega obsežnega poročila se je predsednik Vavpotič toplo zahvalil vsem, ki so kakorkoli, z gmotno podporo ali z marljivim delom zastavili svoje sile za splošno dobro društva likovnih umetnikov in izvolitev, češ naj preide na mlajša svojih sodelavcev in odločno odklonijo ponovno izvolitev, češ naj pride na mlajša ramena častna predsedniška funkcija, ki jo je on od ustanovitve društva dalje v najtežjih trenutkih društvenega razvoja in napredovanja po vseh svojih najboljših močeh izpolnjeval. Dasi bi si bili člani še želeli njegove preizkušene roke na društvenem krmlu, so se morali ob predsedniški odločitvi neradi vdati.

Sledilo je poročilo tajnika prof. Mirka Subica, ki je mogel kljub pesimistični vsebini ostalih poročil poudariti, da se njih stanovska organizacija kljub neprilikam in zunanjim težkotam korak za korakom, toda odločno vedno bolj uveljavlja v naši javnosti. Čut povezanosti, ki vlada med članstvom in zavest, da so vsi člani

drug drugemu potrebni, volja do dela in do pripadnosti k skupni stanovski organizaciji prihaja v vrstah likovnih umetnikov vse bolj do izraza in daje upanje, da bodo z vztrajnim in tovariškim naporom zgradili organizacijo, ki bo vselej in povsod nastopala v zaščito svojega članstva in mu bo zmožna priboriti boljšo bodočnost.

Nato je blagajnik prof. Saša Šantel poročal o zadovoljivem stanju društvene blagajne in končno še o osnutku novega društvenega statuta, ki sta ga izdelala on in prof. Bogo Pregelj. Že na lanskem vsedravnem kongresu likovnih umetnikov, ki se je vršil v Ljubljani, je bila izražena želja, da bi se društva likovnih umetnikov približala vzorcu sindikalnih organizacij. Dosedanja pravila so se v praksi izkazala za dokaj neugodna in so v nekaterih bitnih vprašanjih povzročala marsikatera neželjena nesoglasja. Zborovalci so bili soglasno mnenja, naj bi društva likovnih umetnikov ne bila kaka društva absolutov likovnih šol, temveč društva aktivnih umetnikov, ki bogatijo naše umetniške zaklade. V smislu na sobotnem občnem zboru sprejetega osnutka novih statutarov bodo mogli postati redni člani ljubljanskega društva likovnih umetnikov vsi absolventi umetniških akademij ali enakovrednih umetniških šol, poleg tega pa še vsi tisti, ki teh pogojev sicer ne izpolnjujejo, pa jih za sprejem v članstvo predlaga poseben umetniški svet in na njegov predlog sprejme odbor.

Na kraju zborovanja so bile volitve. Z veliko večino je bil med ožjimi volitvami od dveh kandidatov, Frana Tratnika in Nikolaja Pirnata, izvoljen slednji, ki je svojo funkcijo takoj prevzel in se v toplih besedah najprej zahvalil bivšemu zastavniku predsedniku Vavpotiču in v kratkih besedah naglašal njegovo neutrudno delovanje za skupne interese. V naslednjih volitvah so bili izvoljeni za odbornike Gojmir Anton Kos, Mirko Subic, Kregar, Boris Kalin, Saša Šantel, Pregelj, Remčeva, Omerza in Zoran Mušič za Maribor, za preglednike Ivan Vavpotič in Nande Vidmar, za člane umetniškega sveta pa Gojmir Anton Kos, Boris Kalin, Kregar, Putrih in Sedej.

Propad hmeljarstva?

Ruski strokovni kmetijski list »Kolhoznik«, ki izhaja v Gorkem (bivšem Nižnem Novgorodu) prinaša daljšo razpravo slovitiga Mičurinevega učenca Tihova, ki je vzbudila silno vznemirjenje med hmeljarji vsega sveta. Saj pa tudi ni čudno, ko trdi in s slikami dokazuje Tihov, da se mu je posrečilo po dolgoletnih prizadevanjih oploditi pivovarski ječmen sorte »Cervonec« z lupulinom (hmeljevim prahom) in tako združiti v ječmenu obe glavni sirovini za varjenje piva, ječmen in hmelj. Priloženo izpričujevalo Vsesojuznega kvasovarilnega inštituta v Moskvi pravi da je pivo iz hmelječma, kakor je krstil Tihov svojo rastlino, okusnejše od navadnega in da drži ko smetana gosto peno celih deset minut.

Kakor je na prvi pogled vsa zadeva neverjetna, se bodo morali hmeljarji že sprijazniti s to novotarijo. Za naše hmeljarje posebej pa ostane tolažba, da je Gorkij daleč in budo pridelali še mnogo hmelja, preden pride v naše kraje ta nesrečni hmelječek.

VERDI

Toda Verdi, ves prevzet ljubezni do mladega dekleta, objemajo jo in v ognju mladeniške strasti vrže proč svoj klobuk in vzklikne:

— Ne, nočem na pot! Nočeva se več ločiti... Jaz ostanem...

Vsa srečna, da sliši te besede, je deklet vendar počasi ugašala sveče.

— Ne, dragi, ti moraš na pot. Vidiš, tu ugašajoče sveče se prižigajo v nekem drugem mestu, daleč nekeje, da postanejo tvoja slava... O tem ni govora... Pojdi, dragi... Njen glas je bil topel, mehak, poln nežnosti. Verdi je to čutil in prepustil se je nji, naj ga vodi...

— Torej kaj zdaj? — se je začel znova oster glas kočijaža, ki je razbijal po vratih, kriče:

— Ali gremo na pot ali ne? Tristo vragov, to je res prava poplava, toda če smo se že pripravili, je treba na pot.

Mlada sta se objela. V dihu, ki je zamrl v njunem objemu, sta čutila, da pripadata drug drugemu.

— Zbogom! je zaklical Verdi... In ozrl se je na mater, ki si je brisala solze. In ozrl se je še na svoj drago, ki ni mogla premagati bolesti.

— Sicer pa... Ne grem. Ostanem tu in pomagal bom očetu v trgovini...

— Kaj pa brbljaš? Menda se ti je zmešalo. Še eno besedo, pa te odnesem v kočijo... Hajdi, poberi se... je dejal očka Verdi ostro svojemu sinu.

Verdi je ubogal. Spodaj pri vratih je stal Barezzi.

— Hvala vam, dragi očka Barezzi. Povejte vsem Bussetancem, da se ne vrnem, dokler ne bodo ponosni name.

Že je hotel stopiti h kočiji, ko se je naenkrat pojavil pred njim ves zasopel mojster Provesi. On je bil orglar cerkve v Roncoli.

— Hvala vam za vse... Bog me navdahní, kakor je storil to, ko sva sama svirala tudi za orgljami v naši cerkvi...

Stari duhovnik je prekrizal mladeniča, ki je poljubil orglarju roko, potem se je pa hitro vzbudil v kočijo. Kočijaž je počil z bičem in konja, kakor da sta že čakala, da bi mogla čim prej kreniti po blatni cesti na dolgo pot, sta potegnila...

Verdijeva mati in njegova nevesta sta se vrnili v hišo solzljivi oči. A stari očka Verdi, kakor da mu srce nič ne krvavi, se je vseknil v svoj veliki rdeči robc in se vrnil v trgovino.

— Eh, zdaj, dragi moji, ko je sin odšel v šolo, pa kar sem z denarjem. Zdaj ne dajem več na kredit, niti zastoj...

V.

Težko je bilo Verdijevi materi. Svojega sina si sploh ni mogla misliti tako daleč od sebe. Razmišljala je, kako težko mu mora biti samemu v velikem mestu kakor je Milan. Oživljali so pred njimi očmi spomini na drugega sina. Videla ga je od prvih korakov, potem pa, kako je hitel v šolo in — evo zdaj, ko ji je kot najdražja

Kar se je razlegel na malem trgu pred cerkvijo glas fantičev:

— Vojaki prihajajo! Bežite! Vojaki!...

Prestrašene žene so pograbile otroke in zbežale v cerkev. Mali trg se je hitro izpraznil. Vojaki na penastih konjih, večinoma dobre volje po zaužitem vinu, so razbili cerkvena vrata... Zapodili so otroke od mater, sami so pa jeli objemati krčevito braneče se žene. Iskali so ženska usta, da bi jih do sitega poljubljali.

— Eh, zahvalite se nebu, da so nam možje na polju... Dobili bi svoje... je zaklicala neka žena, izvijajoč se razuzdano razkoračenemu vojaku iz objema. Žena se je borila z vojakom, izvila se mu je iz objema in ga podrla. V drugem kotu je stala vsa prestrašena Verdijeva mati, držeč v naročju komaj štiri leta starega sinčka. Po cerkvi se je razlegel krik in viki, pijani vojaki so bili navallili na žene, a Verdijeva mati se je počasi plazila k vrvi, da bi zamajala zvon. Mali Verdi ji je pomagal vleči za vrv.

— Evo, to je bila prva glasba, ki jo je slišal in to je bil njegov prvi klic, ko je moj mali Giuseppe klical svojega očeta... je zaključila mati pripovedovanje o svojem sinu pri nji zbranim ženam.

Tisti hip je zazvonilo »Zdrava Marija«. Sklonile so se glave žena, a mlada Margerita Barezzi je solzljivi oči sklonila glavo v naročje Verdijeve matere in pokleknila na tla.

Odleglo ji je, ko se je čutila tako čisto blizu svojemu dragemu, mlademu Giuseppeu.

VI.

Kočija odskakuje po blatni cesti, dež je malo ponehal, violina pa znova ječi.

— Zbogom, Verdi!... Veš, nisem hotel, da bi se ne poslovil, preden odideš — se zasliši glas. — Evo, ti odhajáš v blestečo slavo, jaz pa ostajam tu v temi.

— Ha, — vzklikne mladi Verdi, — ali si ti moj Luperini? Pomni, ni teme tam, kjer se razlega glasba... Glej, ti si mi drag spomin na moja otroška leta. Spominjam se, kako si prihajal in sviral. Svirai si tako lepo, da sem te ves očaran poslušal... Zdelo se mi je, da slišim zbor Kerubinov... Toda, evo na zemljo že lega mrak.

— Da, otrok moj, pojdi... Vidim, kako je tvoja pot ovita s solncem, lavorikami in cvetjem... Pojdi torej, jaz pa ostanem tu...

Mladi Verdi brska po žepu, išče denar. Potegne iz žepa kovance, ga da svojemu staremu prijatelju in ga objame...

— Evo ti, vzemi. Tudi jaz nimam mnogo, toda to, kar dam, prihaja od srca...

Stari goslač privije Verdija k sebi, kakor da mu je hotel s tem brez besed povedati, kako drag mu je, kako ga ljubi...

Ta čas skoči Verdi znova v kočijo in v tišino mraka, ki jo je motil samo dež, odjekne pok biča... Pomahal je z roko staremu goslaču, ki je izginil v daljavi.

VII.

— To je torej Verdi? Hm... je dejal mojster Basili, poslušajoč, kako Verdi svira. To je bil njegov sprejemni izpit.